

SAMEN LERAAR WORDEN

Kombischool 'de Pas'

Averbodestraat 19
5988 AW Helden

Tel.: 077-3060900
Fax.: 077-3060901
E-mail: info@bsdepas.nl

Op weg naar ONDERWIJSKWALITEIT in professionele Leerwerkgemeenschappen

(GROEIPLAN 2007 + 2008)

Versie: 6 juni 2007

Contactpersonen

Carla Custers
Directeur Kombischool 'de Pas', Helden
E-mail: info@bsdepas.nl

Hannelore Rubie
Leerkracht, Intern Begeleider, Coach Kombischool 'de Pas', Helden
E-mail: hanelore@bsdepas.nl

Mart Seerden
Stafmedewerker/ Projectleider Kwaliteit en Innovatie, Stichting Prisma
E-mail: mseerden@plex.nl

Marcel Lemmen
Lid Kernkenniskring en projectleider onderzoek Kempellectoraat
E-mail: m.lemmen@kempel.nl

1 DOEL

It takes a whole village to raise a child...
(Nelson Mandela)

Als je ervan uit gaat dat het leren van kinderen op een zelfde manier gebeurt als het leren van leraren heb je ook een hele groep mensen nodig bij het opleiden van toekomstige leraren. De wijze waarop dit gebeurt, laat in de loop van de onderwijshistorie verschillende verschijningsvormen zien. Van meester-gezel, eenzijdige sturing door opleidingsinstituut, vraagsturing bij de student, naar opleiden als onderdeel van integraal personeelsbeleid.

Nieuw denken over de professionaliteit van de leraar (verwoord in de wet BIO) richt de focus op de doorlopende bekwaamheidsontwikkeling van de professional. Daarvoor dienen opleiding en scholenveld partnerschappen aan te gaan: samen opleiden, ontwikkelen, onderzoeken en ondersteunen vormen daarvoor de ingrediënten. De leven-lang lerende leraar, die via een basisopleiding (majorfase), zich profileert (minorfase) en als startbekwame Bachelor meldt op de arbeidsmarkt, ingroeit, vervolgens door blijft groeien en tot volle bloei komt, is het perspectief.

Stichting Prisma en Hogeschool de Kempel zijn in dat kader overeengekomen hun samenwerking te intensiveren en partners in leren (professioneel partnerschap) te worden. We doen dit op basis van de volgende overeenkomst:

- Visie op leren - uitgangspunt hierbij is het sociaalconstructivisme:
 - Leren doe je samen
 - Leren vraagt om oog voor proces en product
 - Leren vraagt om actieve deelname
 - Leren doe je in betekenisvolle contexten
 - Leren doe je op je eigen manier
 - Leren is onderzoeken
 - Leren vraagt om gezamenlijke verantwoordelijkheid
 - Leren is ontwikkelingsgericht
- Toekomstige leraren maken kennis met alle facetten van het vak, leren het beroep in de volle breedte kennen
 - Verwerven van alle praktijkrelevante kennis, vaardigheden en houdingen
 - Passende onderwijstaal gaan gebruiken en inzetten
 - Deel zijn van een team, van een organisatie
 - De leraar als onderzoeker (actieonderzoek)
 - Leren door reflecteren (intern-extern)

Wanneer we anderen begeleiden vanuit deze visie op leren, is het noodzakelijk om bij het begeleiden te starten bij de lerende mens zelf. Alle ideeën, behoeften, vragen, leerstijl, reflectief en zelfsturend vermogen zijn uitgangspunt voor het leerproces van de lerende en zijn het startpunt van de begeleiding hierbij. Op die manier worden, al lerende, de competenties verworven die noodzakelijk zijn voor een startbekwame leerkracht.

1.1 Beschrijving van de context

Met behulp van het projectplan **Samen leraar worden**, gaan Stichting Prisma en Hogeschool de Kempel op weg naar onderwijskwaliteit in professionele leerwerk gemeenschappen. De essentie van dit plan kan worden aangegeven met de volgende set van uitgangspunten:

- Concept samen opleiden vernieuwend inzetten op basis van kwaliteitsontwikkeling.
- Door ontwikkelingsbegeleidend onderzoek met als kern het denk- en handelingsmodel ROTOR
- Opleiden geschiedt door gecertificeerde Opleidingsscholen in nauwe samenwerking met Hogeschool de Kempel.
- De samenwerkende betrokkenen – leerling, ouder, student, leraar, docent De Kempel, mentor, coach, Prisma-interne opleider, schooldirectie, bestuurder – participeren doelgericht, themagericht, opbrengstgericht, in een professionele leerwerk gemeenschap.

- Samen leren en samen verbeteren vindt plaats in een kwaliteitsontwikkelingsproces dat continu van karakter is en dat de volgende kenmerken bezit:
 - Ontwikkelen professioneel vakmanschap.
 - Wat is team-zijn?
 - Groepsdynamica: professioneel ervaren – beleven –leren – begrijpen op het vlak van team worden, team zijn, teamrollen, opbrengstgericht werken, multi-levellearning.
 - Met elkaar nieuwe taal ontwikkelen in het kader van kwaliteitsrijk opleiden in Leerwerkgemeenschappen.
 - Op basis van de INK-kwaliteitssystematiek (Instituut Nederlandse Kwaliteit), gekoppeld aan de P-D-S-A- verbetercirkel (Plan-Do- Study-Act) → gebruikt binnen stichting Prisma
 - De vijf stappen uit het denk- en handelingsmodel ROTOR (gebruikt op Hogeschool de Kempel), zijn te zien als een specifieke uitwerking van de eerste drie fasen uit het P-D-S-A-model

Stichting Prisma en Hogeschool de Kempel willen met ingang van 01 augustus 2007 een eerste samenwerkingspilot, op basis van dit groeiplan en zonder te morrelen aan de daarin genoemde standaarden, van start laten gaan. Kombischool 'de Pas' fungeert als pilotschool. Het onderliggende plan sluit met de algemene uitgangspunten dan ook nadrukkelijk aan op de actuele en gewenste situatie binnen deze basisschool.

1.2 Verwachte resultaten / effecten

Aan dit project koppelen we onderstaande resultaten / effecten. Voor deze resultaten/effecten geldt als meetmoment de maand mei 2008

- Het project levert een bijdrage aan het strategisch beleid van Kombischool 'de Pas', Stichting Prisma en van Hogeschool de Kempel, gericht op het leren in een leerwerkgemeenschap;
- Het project verhoogt de ontwikkelings- en onderzoekscapaciteit van Kombischool 'de Pas', Stichting Prisma en van de Hogeschool de Kempel door het opzetten, uitwerken en uitvoeren van kleinschalige deelprojecten op bouwniveau;
- Het project draagt bij aan de professionalisering, in het bijzonder aan de onderzoeksvaardigheden, van leraren van Kombischool 'de Pas', van aanstaande leraren en van docenten van Hogeschool de Kempel, o.a. door het gebruiken en toepassen van de ROTOR-cyclus en de PDSA-verbetercirkel;
- Het project genereert kennis over de kenmerken en elementen van het leren en leren onderwijzen in leerwerkgemeenschappen door onderwijsontwikkeling en onderzoek;
- Het project draagt bij aan de kwaliteit van Kombischool 'de Pas' als leerwerkgemeenschap, zich ondermeer uitend in:
 - het toepassen van nieuwe kennis en vaardigheden op de werkplek
 - het samen met anderen (collega's en aanstaande leraren) kennis ontwikkelen
 - het zelf kennis ontwikkelen, in relatie tot de kennisontwikkeling van de school als organisatie
 - een bewustwording van teamrol(len) en teamleren
 - zelf fungeren als leerwerkgemeenschap, waarvan leden samen de kar trekken bij het onderzoek naar de schoolontwikkeling
- Het project draagt bij aan de kennisontwikkeling over leren en leren onderwijzen in leerwerkgemeenschappen via presentaties (mogelijk het jaarlijkse Veloncongres) en publicaties van eigen onderzoek.

1.3 Verwachte opbrengsten

Aan dit project koppelen we onderstaande opbrengsten:

Opbrengsten	Verwachte oplevering
Deelprojectplannen per bouw	september 2007
Artikel 'Samen leraar worden'	mei 2008
Presentatie ontwikkelingen op nationaal congres ▪ Mogelijk Veloncongres	Maart / april 2008
Presentatie ontwikkelingen in Prisma-café	
In kader Prisma-IPBbeleid: opleiden van de Prisma-leraar van de toekomst	

2 PLAN

2.1 Fasering van de activiteiten

Het voorlopige overzicht van de fasering van de activiteiten ziet er als volgt uit:

Omschrijving van de activiteit	Fasering
Oplevering projectplan	1 juni 2007
Vaststellen van deelnemende studenten	juni 2007
Kick-off project	augustus 2007
Schrijven deelprojectplannen per bouw / per verbeterteam o Thematiseren in de bovenbouwo Feuerstein; de leraar als mediatoro Differentiëren - afstemmeno Doorgaande lijn; ontwikkelingsgericht lezer schrijver worden.o Teamrollen, groepsdynamica en teamlereno Zelf leerwerkgemeenschap zijn	augustus-september 2007
Uitvoeren project	september 2007-mei 2008
Uitvoeren deelprojectplannen	september 2007-mei 2008
Evaluatie project en deelprojecten	mei 2008 – op basis van INK-ontwikkelingsmodel, gekoppeld aan P-D-S-A-verbetercirkel

2.2 Benodigde investeringen van uitvoering van de activiteiten

De totale investering in tijd kan dan als volgt er uit komen te zien:

Activiteit	Uitvoerende(n)	Benodigde tijd
Oplevering projectplan	Schoolkenniskring	15 uur

Vaststellen van deelnemende studenten o 1^e, 2^e, 3^e en 4^e jaars-studenten o 3 per leerjaar	Stagebureaus Hogeschool de Kempe en Stichting Prisma	8 uur
Kick-off project	Voorbereiding door schoolkenniskring	4 uur
Schrijven deelprojectplannen per bouw	Bouwcoördinatoren, leraren en aanstaande leraren	2 bijeenkomsten van 1 uur
Training: teambuilding, teamrollen, werken in verbeterteams c.q. in een professionele leerwerkgemeenschap	Team + studenten	Benodigd budget €5000,00

Uitvoeren project		
Deelname kenniskring Kempellectoraat	Marcel Lemmen	4 uur per week
Projectondersteuning op school (gericht op school, leraren en aanstaande leraren)	Marcel Lemmen	4 uur per week
Projectondersteuning (Intern Opleider, Lid Stuurgroep, Coach)	Hannelore Rubie	8 uur per week
Deelnemen aan project- of schoolkring	Hannelore Rubie, Marcel Lemmen, bouwcoördinatoren, 2/3 aanstaande leraren	

Uitvoeren deelprojectplannen		
Coördinatie verloop van deelprojecten	Schoolkenniskring	1 bijeenkomst per maand van 2 uur
Uitvoeren van deelprojectplannen per bouw (onderzoeken, overleg, reflectie en presentatie)	Leraren en studenten	1 uur per week
Uitvoeren van deelprojectplan op teamniveau (teamrollen, groepsdynamica, teamleren)	Leraren en studenten	1 uur per week

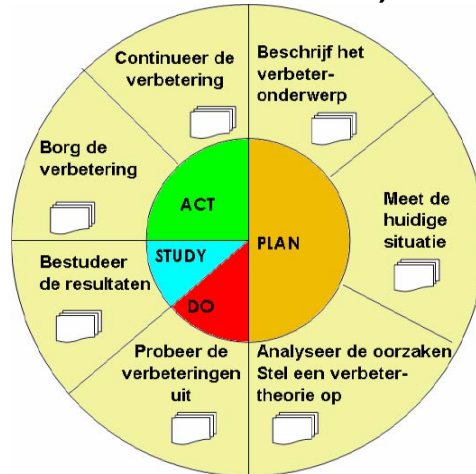
Evaluatie project en deelprojecten		
Evaluatie deelprojecten	Schoolkenniskring en schoolteam	1 dagdeel
Evaluatie project	Stuurgroep	1 dag

2.3 Bewaking

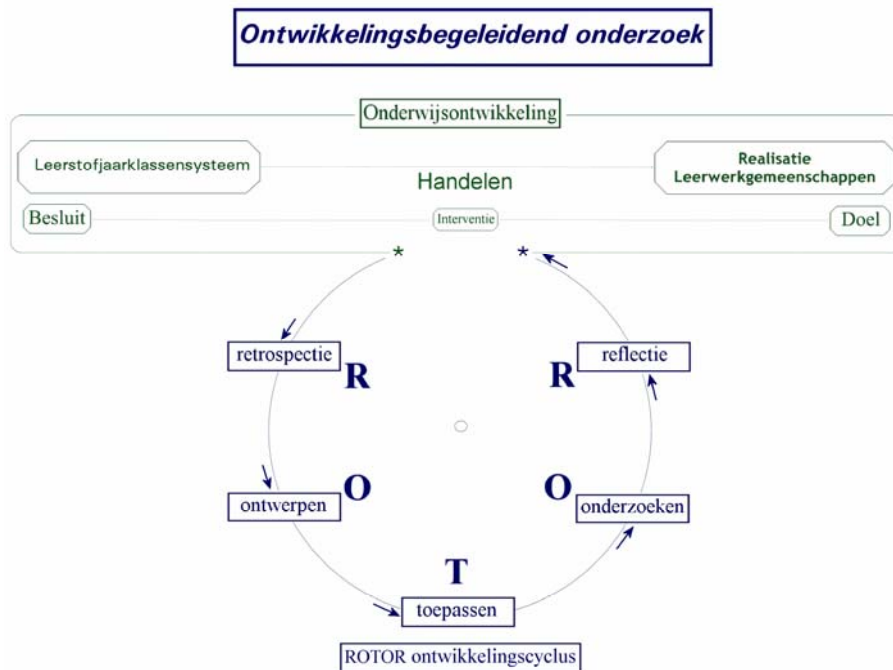
De schoolkenniskring van het project is verantwoordelijk voor het inrichten van het plan, het volgen hiervan volgens de P-D-S-A-verbetercirkel (zie afbeelding) en het nemen van besluiten met betrekking tot de uitvoering van het project.

De P-D-S-A-verbetercirkel (Leren hanteren in Piek! ontwikkelteams)

- Berichten
- Verbeteren
- Vernieuwen

Voor de uitvoering en bewaking van de eerste drie stappen uit deze verbetercirkel (Plan – Do – Study) wordt, met name voor de onderzoeksmatige kant van dit project, gebruik gemaakt van de ROTOR-cyclus.

3 PERSONELE BEZETTING

3.1 Rollen en rolverdeling in de pilot-fase

In het project kunnen de volgende personen en rollen worden onderscheiden:

Naam	Functie	Rol in project
Thijs Rutten	Bovenschools manager Stichting Prisma	Project-initiator
Taeke van de Akker	Lid College van Bestuur Hogeschool de Kempel	Project-initiator
Mart Seerden	Stafmedewerker / Projectleider Kwaliteit en Innovatie	Project-initiator, (mede)schrijver projectplannen, critical friend
Carla Custers	Directeur basisschool De Pas	Lid schoolkenniskring en uitvoerend deelnemer project
Hannelore Rubie	Leerkracht, Intern Begeleider en coach basisschool De Pas	Lid schoolkenniskring en uitvoerend deelnemer project
Marcel Lemmen	Lid COO en kernkenniskringlid Kempellectoraat	Lid schoolkenniskring en onderzoeker Samen Leraar Worden (ontwikkelen in LeerWerkGemeenschap)
	Bouwcoördinator OB	Lid schoolkenniskring
	Bouwcoördinator MB	Lid schoolkenniskring
	Bouwcoördinator BB	Lid schoolkenniskring
Leraren basisschool De Pas	Leraar	Uitvoerend deelnemer project
Christiaan van Roy Fieke Arnoldussen Rezy Opstals Freek Koopmans Fenne Smits Jeroen van Heugten Fannie Fassotte Inge Martens	Student	Uitvoerend deelnemer project
Christiaan van Roy Fieke Arnoldussen Rezy Opstals Freek Koopmans	Student	Lid schoolkenniskring

3.2 Communicatie en informatievoorziening

In onderstaande tabel wordt weergegeven met welke personen gecommuniceerd moet worden, wie hier de verantwoordelijkheid voor heeft en op welke wijze de communicatie plaats vindt.

Contact met	Verantwoordelijke	Communicatievorm
Informereren gehele Prisma- en de Kempel-gemeenschap	Hannelore Rubie in samenspraak met kantoor Prisma	○ Digitale informatievoorziening inrichten
Alle bij het proces betrokkenen	Alle bij het proces betrokkenen	○ P-D-S-A-verbetercirkel
Directeuren en Bovenschools Management	Carla Custers	○ Tijdens MT-bijeenkomsten
Coaches andere Opleidingsscholen binnen Prisma	Hannelore Rubie	○ Tijdens overlegmomenten coaches
Projectervaring organisatiebreed delen in het Prisma-cafe	Leraren en studenten / deelnemers project	
Kempellectoraat en Kempel	Marcel Lemmen	○ Bijeenkomsten Kempellectoraat en interne communicatie naar de Kempel